

Ősrégészeti újabb leletek.

Közl.: Torma Zsófia.

A nándori barlang utólagos ásatásával, még a következő nevezetesebb leletekre találtam:

Egy teljesen feldult, kirabolt temetkező helyen, a barlang torkolatában, már csak ursus spelaeus, hyaena spelaea, equus primigenius több foga, továbbá ötféle lencse-diszítésű, finom edény töredéke, s más igen szépen diszített nagyobb edény részletei közt egy emberi koponya, s a középkéznek 2 drb. izülete volt megtalálható.

Ettől kevéssé távolabbra a sziklafal öblösödésinek aljában, igen sok faragott csont részlet közt: egy cervus alces (?) agancs idomított töve volt elrejtve.

A barlang belsőjében pedig, a sziklafal egy másik öblösödésének aljában, egy már szintén kibontott elfalazás nyomára találtam, mely kő- és földrakásnak csak egy része volt épségben hagyva; miután ezen rejtkehely tartalma szintén kiraboltatott. Mert a sziklafal 1 m. mélységű öblösödésének belsejében, szépen diszített edény részlet, s kőszilánkok közt már csak egy lencse-diszítésű kis kannát, egy mindkét oldalán fűrészfogakkal ellátott 12 cm. hosszú igen szép tűzkőkést (ily hosszúságú fűrész még talán nem ismeretes), egy vékony és sima bronz karperecznek, vagy karvédnek részletét, és egy ursus spelaeus fogát találtam; mely együttes előfordulása a kő és bronz leleteknek, igen nevezetes újabb adat ezen telepések korának kiszámítására.

Mert ha a diszített edényeiről egy korra vezethető gyógyi barlang vas leletét, Tordos réz és ón leleteit, vas- és bronz szakját, Nándori és a nándor-vályai réz és vastermelésre vezető legújabb leleteimet is az említett adatokhoz számítom, azon következtetéshez jutok, hogy hazánkban ezen őskori telepések a rezes, ónos, bronzos és vasat már a kelták előtt művelvén, Dacia aranyát, ezüstjét még nem ismerték.

Én legalább az általam kutatott neolith kőkori telepeken a dákok aranyjára és ezüstjére legpontosabb kutatás és megfigyelés után sem találtam.

S így már több mint valószínű, hogy hazánk említett őskori telepesei, egy a dákok előtt itt lakott nép volt; talán Herodot Agathyrsi, kik szerinte a Maris, azaz Maros mentit lakták.

Az erdélyi muzeum részére 1879. october és november havában beküldött adományok jegyzéke.

Könyvek: A londoni Royal Society-től Philosophical Transactions. Vol. 167. Part. 2. Vol. 168. Vol. 169. Part. 1. 2. London 1877—1879. és Proceedings Nro 184—196. London 1878.—1879. — A bécsi cs. kir. Geolog. Reichsanstalttól, Abhandlungen. IX. Band. Wien. 1867. — A bajor kir. tud. akadémiától, Sitzungsberichte der philos.-hist. Classe. 1879. III-es Heft. München. 1879. — Nogall Károly szeroi vál. püspöktől, Emlékkönyv Pázmándi Horváth Endre születésének százados évfordulati ünnepélyének emlékére. Győr. 1879. — A Keresztény Magvető szerkesztőségétől, Keresztény Magvető. 1879. 5-ik füz. Kolozsvár. 1879. — Torma Miklóstól, Margitai Péter, Az apostoli Credo magyarázatja. Debreczen. 1624. 8. r. (csonkán). — Finály Henrikől, Beke Antal, a Batthyányi-könyvtár kéziratai névsora. Gy.-Fejérvár. 1871. (2 péld.) Beke Antal, Az erdélyi egyházmegyei papnövelde történeti vázlata. K.-Fejérvár. 1870. (2 péld.) Házi könyvtár XXXI. XXXII. köt. Bpest. 1879. és az Erdélyi r. c. statusgyűlés jegyzőkönyve 1879. Kolozsvár. 1879. — Az aradi ipartársulattól, E. Illés László, A magyar ipar és az iparpártolás feladata. Arad. 1880. — Az aradi egyházmegyei nyomdától, G. Popa, Istoria universală. Aradu. 1879. — A hajdúmegyei tanfelügyelőségétől, Jelentés Debreczen 1878/9 népoktatási állapotáról. Debreczen. 1879. — Tanodai értesítők 1878/9 évre. *a*) a kolozsvári r. cath. főgymnasium, *b*) a kolozsvári m. kir. állami tanítóképzede. *c*) a losonczyi állami főgymn. *d*) a székely-udvarhelyi r. cath. főgymn. *e*) a sz.-udvarhelyi kir. főreáliskola. *f*) a esik-somlyai r. cath. főgymn. értesítője. *g*) Programm des ev. Untergymnasiums in Mühlbach. — Gyulai István aradi nyomdájától, Antolik Károly. Kísérleti természettan. Arad. 1880. — Krafft W. szebeni nyomdájától 3 nyomtatvány. — Binder és Horeth segesvári nyomdájától 3 nyomtatvány.

Érmekek: B. Liptvai Bélától 2 ezüst fémer. — Ns. Temesmegye törvényhatóságától 1 bronz fémer.

Tisztelt olvasóinkat és előfizetőinket tisztelettel kerjük, sziveskedjenek megrendeléseiket és előfizetéseiket december hó folytában megújítani. Lapunk jövőben is eddigi tartalmával és terjedelmében fog megmaradni.

Jelen számunkkal küldjük szét az 1879-ki évfolyam czimlapját és foglalátját.

Ny. Stein J. m. kir. egyet. nyomd. az ev. ref. főtanoda bot. Kolozsvárt.

